

Προθέμως δημοσιεύομεν τὸν κατωτέρω πίνακα σταντά ἡμῖν μετὰ τῆς ἐπομένης ἀνωύμου ἐπιστολῆς. «**Ἡ Ἑστία** πολλάκις ἤγειρε τὴν φωνήν της ὑπὲρ τῆς οφειλομένης προστασίας εἰς τὰ πτηνὰ καὶ ἄλλα ὠφέλιμα ζῶα, ἅτινα καταδιώκονται καὶ ἀφανίζονται ὑπὸ τῶν ἀμαθῶν χωρικῶν, μάλιστα δὲ ὑπὸ τῶν παιδίων ἕνεκα ἀνοήτων προλήψεων. Ἐδημοσίευσεν δὲ ἄλλοτε καὶ τὴν πρὸς νομάρχου τοῦ κράτους ἐγκύκλιον τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ τῆς Γαλλίας κ. Βαδιδιχτῶν πρὸς περιστολὴν τοῦ ἀφανισμοῦ τῶν πτηνῶν ἐπιβάλλουσαν αὐστηρὰς ποινὰς εἰς τοὺς ὅπως δήποτε ἐνοχλοῦντας ἢ ἐξολοθρευόντας αὐτά.¹ Ἀποστέλλον δ' ἡμῖν σήμερον τὸν ἐπόμενον πίνακα ὁσσοις ἐντολῆ τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας ὑπουργείου τῆς Γαλλίας ὑπάρχει ἀνηρηθῆμένος ἐν Γαλλίᾳ καθ' ἅπαντα τὰ

ὄσα αὐτῆς, εὐχομαι ὅπως αἱ ἐπαρχιακαὶ ἡμῶν ἐφημερίδες δημοσιεύσωσι στερεοτύπως τὸν σωτήριον τοῦτο² πίνακα, οἱ δὲ ἀρμόδιοι μεριμνήσωσι περὶ τῆς ἀναρτήσεως αὐτοῦ ἐν ἅπασιν τοῖς δημαρχείοις καὶ τοῖς δημοτικοῖς τοῦ κράτους σχολείοις, ὅπως διασκεδασθῶσι καὶ αἱ παρ' ἡμῖν ἀπαντῶσαι τοιαῦται δλιθῆραι προλήψεις. Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου ἀφῆρεσα τὴν μηλολόνην (hanneton), τὸν θανάσιμον τοῦτον ἐχθρὸν τοῦ γεωπόνου, διότι, καθὰ μὲ διαβεβαίωσεν ὁ βαθὺς ἐπιστήμων κ. Θ. δὲ Χελδράιχ, ἐν Ἑλλάδι δὲν ἀπαντᾷ τόσον ἄφθονος. Τὸ ἔντομον τοῦτο τοσαύτας ζημίας προξενεῖ ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ, ὥστε ἐν τέλει τοῦ ἀναφερομένου πίνακος περιέχεται ἡ ἐπομένη δῆλωσις: «Ἐκαστον παιδίον θὰ λαμβάνῃ ἀνὰ 25 λεπτά διὰ 500 κεφαλὰς μηλολόνην (hannetons) ἃς θὰ φέρῃ εἰς ἀγοφύλακα.***» Σ. τ. Δ.

Ἡ τήρησις τῶν ἐν τῷ πίνακι τούτῳ διατάξεων ἀνατίθεται εἰς τὴν φρόνησιν καὶ τὴν χρηστότητα τῶν πολιτῶν.

Πτηνὰ.

Ἐκατομμυρίων ζῆμιαν προξενούσι κατ' ἔτος τὰ διάφορα ἔντομα. Μόνος δὲ ἐχθρὸς αὐτῶν ἱκανὸς νὰ τα καταστρέψῃ νικηφόρος εἶνε τὰ πτηνὰ. Τὰ πτηνὰ μετὰ θαυμασίας δεξιότητος καθαρίζουσι τὰ δένδρα καὶ τὰ σώζουσιν ἀπὸ τῆς βλάβης τὴν ὁποίαν προξενούσιν εἰς αὐτὰ αἱ κάμπαι. Εἶνε μέγιστος βοήθος καὶ εὐεργέτης τοῦ γεωπόνου.

ΜΗ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΤΕ ΤΑΣ ΦΩΛΕΑΣ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ, ΜΗ.

¹ Ἀκανθόχοιρος (σκιντζόχοιρος).

Ὁ ἀκανθόχοιρος τρώγει τοὺς ποντικούς καὶ ἄλλα τοιαῦτα μικρὰ τρωκτικὰ ζῶα, τοὺς γυνουνοὺς κοχλίαις (γυμνοσαλιάγρους), τοὺς λευκοὺς σκώληκας τοῦ χύματος, ζῶα ἐπιβλαβέστατα εἰς τὴν γεωργίαν.

ΜΗ ΦΟΝΕΥΕΤΕ ΑΚΑΝΘΟΧΟΙΡΟΝ, ΜΗ.

Φρῦνος (κούδακας).

Ὁ φρῦνος εἶνε βοήθος τοῦ γεωπόνου ἐξολοθρευῶν 20—30 ἔντομα τὴν ὥραν.

ΜΗ ΦΟΝΕΥΕΤΕ ΦΡΥΝΟΝ, ΜΗ.

² Ἀσπάλαξ (τυφλοπόντικος)

Ὁ ἀσπάλαξ ἀφανίζει τοὺς λευκοὺς σκώληκας τοῦ χύματος καὶ πολλὰ ἄλλα ἔντομα ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν γεωργίαν. Οὐδὲ ἕχνος φυτοῦ εὐρέθη ποτὲ ἐν τῷ στομάχῳ τοῦ ἀσπάλακος, ὥστε οὗτος μάλλον ὠφελεῖ ἢ βλάπτει.

ΜΗ ΦΟΝΕΥΕΤΕ ΑΣΠΑΛΑΚΑ, ΜΗ.

Ἡ ΠΕΝΘΕΡΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙΣ ΛΑΟΙΣ

Εἶναι θαυμαστὴ ἡ ὁμοφωνία, μεθ' ἧς αἱ παρομιαὶ ὅλων τῶν λαῶν τοῦ κόσμου ὁμιλοῦσι περὶ τῆς πενθερᾶς ἄγρια, βάρβαρα καὶ πεπολιτισμένα ἔθνη θεωροῦσι κακὸν τι χρῆμα τὴν πενθεράν, τὰς δὲ σχέσεις αὐτῆς μετὰ τῆς νύμφης, ἐν γένει δὲ τῶν πενθερικῶν μετὰ τῶν γαμβρῶν, τοσοῦτον χαλαράς, ὥστε παρὰ πλείστοις λαοῖς τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Αὐστραλίας, πᾶσα πρὸς ἀλλήλους συνάφεια ἀπαγορεύεται.

Ὁ καθ' ἡμᾶς ἑλληνικὸς λαὸς κέκτηται ἀφθονίαν τοιούτων χαρακτηριστικῶν παροιμιῶν, ἐξ

1. Ἰδ. Ἑστίας τόμ. Α' σελ. 208 καὶ 316. Β', 587, Δ', 783 καὶ 816. Ε', 234.

ὧν σταχυολογοῦμεν τὰς ἐπομένας: «Ὅσαις πράσιναις φοράδασι, τόσαις καλαῖς πεθεράδες.» «Πεθερὰ καμπάνια ἔχει, κι' ἀντραδέλφη καμπανέλλια.» «Πῶς ἦταν νύφη ἡ πεθερὰ δέν το θυμάται πλέον,» παροιμία καὶ παρ' ἄλλοις λαοῖς κοινή, ὁμοία δὲ τῇ λατινικῇ: «Non vult scire ocrus quod fuit ipsa nurus.» Ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς παροιμίαις ἀπαντῶσι προσέτι καὶ ἀμοιβαῖαι λοιδορίαι μεταξὺ νύμφης καὶ πενθερᾶς. «Πεθερὰ, κρομμύδι σάπιο, κάθε δαγκανιὰ καὶ δάκρυ.» «Νύφη μου, πασαλειμμένη, ποῖς ἔμπορεῖ νὰ σ' ἀπομένῃ.» «Ὅλα τὰ στραβὰ καρβέλια ἡ νύφη μας τὰ κάνει!» ἢ «Ποῖς κάνει τὰ στραβὰ ψωμιά; Ὅλα ἡ νύφη μας» καὶ οὕτω καθε-

ξῆς. Τοιαῦται δὲ ἰδέαι δὲν περιορίζονται ἐν παρομιαῖς μόνον, ἀλλὰ παρεισέφρησαν καὶ εἰς τὰ δημοτικὰ ἄσματα, μεγάλη δὲ πληθὺς παραλλαγῶν σώζεται ἄσματός τινος, μὲγα ἐνέχοντος τὸ δραματικὸν ἐνδιαφέρον, βασιζομένου δὲ ἐπὶ τοιούτων ἰδεῶν.

Οἱ ἄλλοι λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἐπίσης δὲν ἀμοιροῦσιν ὁμοίων παρομιῶν. Ἐκ τῶν Ἰταλῶν οἱ Τοσκανοὶ λέγουσι· «Πεθερὰ καὶ νύφη, χαλάζι καὶ βροχή,» οἱ δὲ κάτοικοι τῆς Περγάμου· «Μόνον ζωγραφισταὶς πεθερὰ καὶ νύφη ταιριάζουν.» Χαρακτηριστικωτάτη εἶναι καὶ ἡ ἀκόλουθος ἰσπανικὴ παρομιμία· «Ὅταν ἤμουν νύφη, δὲν εἶχα καλὴ πεθερὰ καὶ τώρα ποῦ εἶμαι πεθερὰ δὲν ἔχω καλὴ νύφη.» Οἱ Γερμανοὶ ἤμιστα ἀβροφρόνως ἐκφορίζονται περὶ τῆς πενθερᾶς· «Πεθερὰ, διαβόλου γέννα» «Πεθερὰ, κακὸ θεριό.» «Τρία πράγματα ποτὲ δὲ ἠμονιάζουσι τὸ σπιτί· δύο πετεινοί, γάτα καὶ ποντικὸς, πεθερὰ καὶ νύφη.» καὶ «Ἡ καλλίτερη πεθερὰ εἶναι ἐκεῖνη ὅπου φορεῖ πράσινα» δηλαδὴ ἡ ἀναπαυομένη ὑπὸ τὴν χλοερὰν γῆν τοῦ νεκροταφείου.¹

Ἄλλὰ καὶ ἐν Ἰνδικαῖς παρομιαῖς ἀναφέρεται ἡ ἀσυμφωνία καὶ αἱ ἔριδες τῆς πενθερᾶς πρὸς τὴν νύμφην,² οἱ δὲ Κόλχ ἐν τῇ ἀνατολικῇ Ἰνδικῇ, οἵτινες διὰ τὴν ἐλαχίστην προσβολὴν πολλὰς αὐτοκτονοῦσι, ψάλλουσι τὸ ἀκόλουθον σιωπτικὸν δίστιχον :

Κι' ἂν σὲ μαλώσῃ ἡ πεθερὰ, κορίτσι μου, δὲν πρέπει
νὰ φουρκισθῆς, τὶ ὄχ γελᾷ ὁ κόσμος ποῦ ὄχ βλέπῃ.³

Ἰδωμεν νῦν ὅποια ἔθιμα, ἐκ τῶν τοιούτων ἰδεῶν πηγάσαντα, ἐπικρατοῦσι παρὰ τοῖς διαφοροῖς λαοῖς τῆς γῆς.

ΑΦΡΙΚΗ.— Παρὰ τοῖς Κάφροις, ἡ μεταξὺ πενθερικῶν καὶ γαμβρῶν, ἰδίως δὲ ἡ μεταξὺ πενθερᾶς καὶ γαμβροῦ ἐπικρατοῦσα ἐχθροπάθεια, παρακωλύει τὰ μέγιστα τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου. Παρὰ τοῖς Ἀμακόζα Οὐκού-χλονίπα ἀπαγορεύεται τῇ νύμφῃ οὐ μόνον νὰ προσβλέψῃ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ πενθεροῦ καὶ πάντων τῶν ἀρρένων ἀνιόντων συγγενῶν αὐτῆς, καὶ νὰ μὴ πλησιάζῃ ὅπου ἐκεῖνοι εὐρίσκονται, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ὄνομα αὐτῶν νὰ ἐκστομίσῃ, ὥστε εἶναι ἠναγκασμένη νὰ πλάττῃ πρὸς ἐκδήλωσιν αὐτῶν νέας λέξεις, μὴ ἐμπεριεχούσας τὰς φοβερὰς συλλαβὰς τῶν συγγενικῶν ὀνομάτων. Ὅμοιος καὶ ὁ γαμβρὸς φοβεῖται νὰ προσβλέψῃ τὴν ἑαυτοῦ πενθερὰν, κατὰ τὸ δυνατόν δὲ ἀποφεύγει αὐτὴν καὶ προσπαθεῖ νὰ μὴ εἴπῃ τὸ ὄνομά της, ἀλλὰ δὲν

1. Αἱ παρομιαὶ αὗται ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ συγγράμματος τῆς κ. Reinsberg-Düringsfeld, die Frau im Sprüchwort. (Lpz 1862) σ. 194 ur.—καὶ ἐκ τοῦ μεγάλου λεξικοῦ γερμανικῶν παρομιῶν ὑπὸ W. Wandler (1879) τ. IV ἀρθρ. Schwiesereltern, Schwiegermutter, Schwiegertochter.

2. K Kraul, Reise in Ostindien τ. I σ. 208.

3. Nottrott, Die Gossne'sche Mission unter den Kollth, (Halle, 1874) σ. 130.

ὑποχεοῦται νὰ τηρῇ τὸν αὐτὸν σεβασμὸν καὶ πρὸς τοὺς ἀνιόντας θήλεις συγγενεῖς.⁴

Τὸ ἔθιμον τοῦτο στηρίζεται ἐπὶ τοῦ φόβου παρεξηγήσεως τῆς ἠθικότητος τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων· διότι καὶ στοχασμὸς μόνον ἀνήθικος πιστεύεται ὅτι ἐξεγείρει τὴν φρικτὴν ὀργὴν τῶν σκιῶν τῶν τεθνεώτων.

Περὶ τῶν πρὸς δυσμὰς τῆς Νιάσσα λίμνης οἰκούντων Μαραβί, διηγοῦνται περιηγηταί τινες ὅτι μεγάλη αἰδημοσύνη παρατηρεῖται ἐν ταῖς σχέσεσι μεταξὺ πενθερικῶν καὶ γαμβρῶν, οὐδεὶς δὲ πολὺ νὰ ποιήσῃ ἢ εἴπῃ τι ἄσμενον πρὸ τοῦ ἑτέρου.⁵ ἐν δὲ Γαβῶν, οὐδενὶ γαμβρῷ ἐπιτρέπεται νὰ προσίδῃ τὴν πενθερὰν αὐτοῦ, καὶ νὰ ὀμιλήσῃ αὐτῇ· τῷ παραβάτῃ ἐπιβάλλεται πρόστιμον βαρύτερον. Καὶ τὸ ἔθιμον δὲ τοῦτο τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον, τῆς μὴ παρεξηγήσεως τῶν πρὸς ἀλλήλους σχέσεων.⁶

Καὶ ἐν Βαδὰ δέ, ὡς ἀναφέρει ὁ Νάχτιγκαλ, πενθερικὰ καὶ γαμβροὶ ζῶσι ἐντελῶς ἀποκεχωρισμένοι ἀλλήλων, κατ' οὐδένα δὲ λόγον ἐπιτρέπεται νὰ πλησιάσῃ ὁ γαμβρὸς τὴν πενθερὰν.

Ἡ συνήθεια τοῦ ἀποφεύγειν τὴν πενθερὰν φαίνεται ὅτι ἐπεκτείνεται καὶ ἐν ταῖς ἀρκταῖς χώραις τῆς Ἀφρικῆς, διότι ὁ Μωχαμέτ ἔλ Τουσί, ὅστις ἀγνοεῖ καθ' ὀλοκληρίαν ὅτι τοιοῦτό τι συμβαίνει καὶ παρὰ Κάφροις, τὴν ἀναφέρει μεταξὺ τῶν συνθητιῶν τοῦ Δαρφούρ. Ἀπαράλλακτα δὲ τοῖς ἔθιμοις τῶν Κάφρων εἰσὶ τὰ παρὰ τοῖς Βογῶς ἐν τῇ βορειανατολικῇ Ἀφρικῇ συνειθιζόμενα· «Οὐδέποτε ὁ γαμβρὸς ἀτενίζει τὸ πρόσωπον τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ, ἀμφότεροι δὲ ἀποφεύγουσιν ἐπιμελῶς ἀλλήλους. Ὁ γαμβρὸς οὐδέποτε προσφέρει τὸ ὄνομα τῆς πενθερᾶς.»⁷ Παρὰ τοῖς Ἀθβαδέ, ὁ γαμβρὸς παραλαμβάνει τὴν νύμφην καὶ φεύγει μακρὰν τῆς οἰκίας τῶν πενθερῶν, ἵνα μὴ ἴδῃ τυχόν ποτε τὴν πενθερὰν.⁸ Οἱ Σομάλ θεωροῦσι γενικῶς μὲγα ἀμάρτημα τὸ νὰ ἴδῃ ὁ γαμβρὸς τὴν πενθερὰν του, καὶ μεγάλως αἰσχύνεται ἡ πενθερὰ ἀν' ἐξ ἰδίας ἀμελείας ὦφθῃ ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ. Ἡ δὲ νύμφη μόνον ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἢ λάθρα ἐπιτρέπεται νὰ ὀμιλῇ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς.⁹

ΑΜΕΡΙΚΗ.— Ἄν τὰ ἐν Ἀφρικῇ ἐθιζόμενα θελήσωμεν νὰ ἐξηγήσωμεν διὰ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἐπιμιξίας τῶν λαῶν τῆς ἡπείρου ταύτης, δὲν δυ-

4. Fritsch, Die Eingebornen Sudafrikas Breslau, 1872 σ. 114.

5. Zeitschrift für Erdkunde τ. VI σ. 282 (1856).

6. E. Bowdich, Mission von Cap Coast Castle nach Ashante (Γερμανικ. μεταφρ.) Weimar, 1820 σ. 556.

7. W. Munzinger, Sitten und Recht der Bogos. Winterthur, 1859 σ. 63.

8. Klunzinger, Bilder aus Oberägypten. Stuttg. 1877 σ. 260

9. Hagenmacher, ἐν Petermann's Ergänzungsheft ἀρ. 47 σ. 29.

νάμεθα ὅμως βεβαίως νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν αὐτὸν κανόνα καὶ εἰς τοὺς λαοὺς τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, παρ' οἷς ἀνευρίσκωμεν σχεδὸν ἀπαρράλλακτους συνηθείας καὶ ἰδέας. Διὰ μαρτυριῶν ἀναμφισβητήτων πιστοῦται ὅτι παρὰ τοῖς Ῥαγκχέλαις Ἰνδοῖς τῶν Ἀργεντινῶν πάμπας τὰ πενθερικὰ ζῶσιν ἐντελῶς κεχωρισμένα τῶν γαμβρῶν καὶ νυμφῶν καὶ ὅτι ἀπαγορεύεται τοῖς τελευταίοις νὰ πλησιάζωσιν ἢ ὁμιλῶσιν αὐτοῖς.¹ Ὁ λόγος ὅμως τῆς συνηθείας ταύτης διαφέρει πολὺ τοῦ ὑπὸ τῶν Κάφρων ἀναφερομένου. Οἱ Ῥαγκχέλαι θυσιάζουσι τῷ θεῷ αὐτῶν Γκουαλιτσιοῦ ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ἀνθρώπους, κατ' ἐξοχὴν δὲ εὐπροσδεκτοτάτην θυσίαν αὐτῷ θεωροῦσι τὰς γραίας. Νομίζουσι δὲ ὅτι προσελκύνουσι βεβαίως τὴν εὐνοίαν τοῦ θεοῦ ἂν ἡ θυσιαζομένη γραία τύχη οὕσα πενθερὰ τοῦ θύοντος οἰκοδεσπότου, διότι, κατὰ τοὺς Ἰνδοὺς ἐκεῖνους, ὁ Γκουαλιτσιοῦ ἀρέσκειται σφόδρα νὰ στηρίξη τὸν θρόνον του ἐπὶ τῶν σωμάτων τοιούτων γυναικῶν. Παρὰ τοῖς Ἀραυκανίοις ἐπὶ ἔτη πολλὰ μετὰ τὴν ὑπανδρείαν τῆς θυγατρὸς αὐτῆς δὲν ἐπιτρέπεται τῇ πενθερᾷ νὰ ἴδῃ τὸν γαμβρὸν κατ' ἐξαιρέσιν δὲ δύναται νὰ ὁμιλήσῃ μετ' αὐτοῦ, ἔχοντας ὅμως ἐστραμμένα αὐτῇ τὰ νῶτα, ἢ ἂν φραγμὸς ὑψηλὸς χωρίζῃ ἀμφοτέρους.²

Ἐν τῇ ἀρκτικῇ Ἀμερικῇ αἱ φυλαὶ Δακότα, Ἀσινεβοῖν καὶ Ὀμάχα τηροῦσιν ἀναλόγους συνηθείας. Πενθεροί, γαμβροὶ καὶ νύμφαι ἀπαγορεύεται παρ' αὐτοῖς νὰ προσβλέπωσιν ἢ νὰ ὁμιλῶσιν ἀλλήλοις, ἕκαστος ὀφείλει διὰ πέπλου νὰ καλύπτῃ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἂν εὗρεθῇ τυχὸν ἀπέναντι τοῦ ἄλλου καὶ ἐν ταῖς οἰκίαις ἔχουσιν ἴδια διαμερίσματα μὴ συγκοινωνοῦντα. Δὲν ἐπιτρέπεται προσέτι εἰς τοὺς γαμβροὺς καὶ τὰς νύμφας νὰ προφέρωσι τὸ ὄνομα τοῦ πενθεροῦ, προτοῦ δὲ νὰ παρέλθῃ πολὺς καιρὸς ἀπὸ τοῦ γάμου τηρεῖται ἡ αὐτὴ ἐπιφύλαξις πρὸς θεοὺς καὶ θείας. Παραπλήσια ἔθιμα ἐπικρατοῦσι καὶ παρὰ τοῖς Μανδάνοις.³

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ.—Καθ' ἅπασαν τὴν Αὐστραλίαν τοιαῦτα ἰδέαι καὶ συνηθείαι εἰσι πιθανῶς κοινόταται· τοῦλάχιστον διὰ μαρτυριῶν ἀξιοπίστων περιηγητῶν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐπικρατοῦσιν ἐν Βικτωρίᾳ καὶ ἐν τῇ δυτικῇ Αὐστραλίᾳ. Περὶ μὲν τῶν ἐν Βικτωρίᾳ ὁ Σταίμπριτς ἀναφέρει τὰ ἐπόμενα· «Ἡ πενθερὰ, ἡ Γυναλθινκούρρη, οὐδαμῶς ἐπιτρέπει νὰ πενθίσῃ αὐτὴν κατὰ πρόσωπον ὁ Γυναλθίν, ἡ γαμβρὸς αὐτῆς. Εὐθεῖσα τυχὸν πλησίον αὐτοῦ κρύπτεται ἀμέσως, καὶ πολλοὺς ἐλιγμούς ποιεῖ καὶ τὸ πρόσωπον καλύπτει διὰ τοῦ μανδύου ἵνα μὴ συναντήσῃ αὐτῷ.»⁴

Περὶ δὲ τῆς δυτικῆς Αὐστραλίας πληροφορεῖ ἡμᾶς ὁ ἀρίστα τοὺς ἐκεῖ Μαύρους γνωρίσας Α. Ὀλδφίλντ.⁵ «Οἱ Βατσαντίς, λέγει, ἕως δὲ καὶ ἄλλαι φυλαὶ, ἔχουσι τὴν ἀλλόκοτον ταύτην συνήθειαν, νὰ μὴ ἐπιτρέπωσιν εἰς τὸν νεόγαμβρον νὰ βλέπῃ ἐπὶ ὄρισμένον τινὰ χρόνον τὴν Ἀμπρακούρραν ἢ πενθερὰν αὐτοῦ. Ἄν ποτε αὕτη πλησιάσῃ αὐτῷ, ὀφείλει οὗτος νὰ ποχωρήσῃ, ἂν δὲ μὴ παρατήρησῃ αὐτὴν, ὀφείλουσιν οἱ μετ' αὐτοῦ νὰ τον καταστήσωσι προσεκτικόν, δεικνύοντες τὸ μέρος ὅπουθεν αὕτη ἔρχεται. Ὁ γαμβρὸς φεύγει χωρὶς νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα, κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν καὶ κρύπτεται ὅπισθεν θάμνου ἢ δένδρου, μέχρις ὅτου εὐαρεστηθῇ ἡ πενθερὰ νὰ πομακρυνθῇ καὶ τοῦτο ἀναγγέλλουσιν αὐτῷ πάραυτα οἱ σύντροφοι. Τὴν ἀρχὴν τῆς συνηθείας ταύτης δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξακριβώσω, οὐδὲ τὴν ποιήν νὰ μάθω, τὴν ἐπιβαλλομένην τοῖς παρὰ ταῖς.»

Ἐν τῷ Πόρτ-Λίγκολν ἂν ἡ πενθερὰ ἔλθῃ πλησίον τοῦ γαμβροῦ αὐτῆς, οἱ Λουβράς περικλείουσι τοῦτον ἐντὸς κύκλου πυκνοῦ, ἐν ᾧ αὐτὸς καλύπτει τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν. Τοῦτο δὲ χρησιμεύει ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς γραίας ἀπὸ τῆς φρικτῆς θεᾶς τοῦ γαμβροῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς ἀποτροπὴν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ νὰ πλησιάσῃ, διότι ἀπαγορεύεται νὰ γείνη παρὰ τρίτου γνωστὴ αὐτῇ ἡ παρουσία τοῦ γαμβροῦ.⁶

Νέα μελλόνυμφος τῆς φυλῆς τῶν Παπούα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἴδῃ οὔτε τὸν μελλόνυμφον οὔτε τοὺς μέλλοντας πενθεροὺς αὐτῆς. Ὅτε ὁ ἱεραπόστολος Φᾶν Ἀσσελτ ἐδίδασκεν ἐν ὑπαίθρῳ σχολεῖν πλησίον τοῦ Δορέχ, εἶδὲ ποτε ἕξαετῆς παιδίον νὰ τρέξῃ ἔντρομον καὶ νὰ κρυβῇ ὑπὸ τὴν τράπεζαν. Ἐρωτηθὲν δὲ περὶ τῆς αἰτίας τούτου, ἀπεκρίνατο ὅτι διήρχετο ἐκεῖθεν ἡ πενθερὰ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του.⁷

ΑΣΙΑ.—Ἰγνη παρομοίων συνηθειῶν παρατηροῦνται καὶ ἐν Ἀσίᾳ, μαρτυροῦντα ἰδιάζουσάν τινα ἀπέχθειαν ἢ σεβασμὸν μέγιστον τῶν γαμβρῶν καὶ νυμφῶν πρὸς τὰ πενθερικά. Ἄγγλος τις περιηγητῆς παρατηρεῖ ὅτι παρὰ τοῖς Δαγιάκοις (τοῦ Βορνέου) ὁ γαμβρὸς σέβεται τὸν πενθερὸν ὑπὲρ τὸν ἴδιον αὐτοῦ πατέρα. Φέρεται πρὸς αὐτὸν εὐγενέστατα, οὐδέποτε ἀπαγγέλλει τὸ ὄνομα του, οὐδὲ τρώγει ποτὲ μετ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τραβλίου, οὐδὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐκπόματος πίνει, οὐδὲ τολμᾷ νὰ καθίσῃ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ψιάθου.⁸ Ἀνάλογα ἔθιμα παρετήρησεν ἕτερος γερμανὸς περιηγητῆς ἐν τινὶ ἰούρτῃ Γιακούτων. «Τὰ παιδιά ἔμενον ἐν ταύτῃ κατάγυ-

5 Αὐτ. τ. III σ. 251 (1865.)

6. Wilhelm i, Manners and customs of the Australian Natives σ. 20.

7 Zeitschrift f. Ethnologie τ. VIII σ. 180 (1876.)

8. Spenser St John, Life in the forests of the far Est. London, 1862. τ. I. σ. 51.

1. Globus τ. XXV σ. 280.

2. E. Reuel Smith, The Araucanians. New-York, 1859. σ. 217.

3. Waitz, Anthropologie τ. III σ. 104.

4. Transact. Ethnol. Soc. τ. I. σ. 289 (1861).

μνα, και αὐτὴ δὲ ἡ οἰκοδέσποινα, ἥτις μέχρι τῆς μεσημβρίας ἐκοιμάτο, ἔφερε μόνον κοντὰ βρακία, γυμνὴ οὔσα τὰ ἄνω τῆς ὀσφύος, ἐν ᾗ ἐγὼ ἔμεινον ἐν τῇ καλύβῃ. Κατὰ τὰ γιανουτικά ἔθιμα, οὐδαμῶς θεωρεῖται τούτο ἀπρεπές, διότι μόνον πρὸ τοῦ πενθεροῦ καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀδελφῶν τοῦ συζύγου τῆς ἀπαγορεύεται εἰς τὴν γυναῖκα νὰ παρίσταται ἡμίγυμνος.»¹ Καὶ ἐνταῦθα λοιπὸν παρατηρεῖται περιορισμὸς τις ἐν ταῖς σχέσεσι μεταξὺ πενθερῶν καὶ νυμφῶν.

Μᾶλλον ἐξηγενησιμὸν φαίνεται τὸ ἔθιμον τῶν Κατσίτζων ἐν τῇ νοτιᾷ Σιθῆριᾳ, ἔνθα ὁ πενθερὸς μόνον μὲ κεκαλυμμένον τὸ πρόσωπον ἐπιτρέπεται νὰ πλησιάσῃ τὴν νύμφην. Ἄλλὰ καὶ ἡ νύμφη ἀποφεύγει τὴν συνάντησιν τοῦ πενθεροῦ, καὶ συναντήσασα αὐτῷ προσβλέπει χαμαί.² Παρὰ τοῖς Ὀστυαίοις τοῦ βορείου πόλου πᾶσα γυνὴ ὀφείλει ἐπιμελῶς νὰ πορευθῇ τὰ βλέμματα τοῦ πενθεροῦ· ὁμοίως καὶ ὁ γαμβρὸς τὰ τῆς πενθερᾶς, μέχρις ὅτου γεννήσῃ κληρονόμον.³ Ἴγνη ἀμυδρὰ τοιούτων ἔθιμων ἀπαντῶσι καὶ ἐν Ἰνδιζῇ. Ἐν ᾗ ἐν Παντσάβ αἱ λοιπαὶ τάξεις ἀγοράζουσι τὰς συζύγους παρὰ τῶν γονέων, αἱ ἀνώταται τάξεις θεωροῦσι τὴν ἀπεμπόλησιν θυγατρὸς ἔγκλημα βυρῷ. Οὐδέποτε δὲ ὁ πενθερὸς συγκατατίθεται οὐ μόνον νὰ γευματίσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ γαμβροῦ, ἀλλὰ καὶ νερὸν νὰ πῖνῃ, διότι προσβολὴν νομίζει τὸ νὰ λάβῃ τι παρ' αὐτοῦ.⁴

[Ἐπὶ τῇ βᾶσει ἐνὸς κεφαλαίου τοῦ συγγράμματος Ethnographische Parallelen und Vergleiche ὑπὸ R. Andree. (Stuttgart, 1878).]

¹ Ἐν Μουζῶν

N. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ

ΜΙΑ ΣΕΛΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

..... Τὸ Ναύπλιον περιελθὸν κληρονομικῶν δικαιώματι ἐκ τῆς Φραγκικῆς κυριαρχίας εἰς τοὺς Ἑνετοὺς κατὰ τὸ 1389 μ. Χ. ἔτος, καὶ ἰσχυρῶς ὀχυρωθὲν διὰ τῶν μέχρι τοῦ νῦν σωζομένων φρουρίων του, μετὰ διαφόρους τῶν Τούρκων ἐπιθέσεις καὶ πολιορκίας, διετέλεσεν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἑνετίας μέχρι τοῦ ἔτους 1539, ὅτε ἐπὶ Σουλεϊμάν ὁ Βεζήρης Κασίμ, Σαρτζάβηης τοῦ Μωρέως, μετὰ διετῆ αἱματηρὰν πολιορκίαν κατέλαβεν αὐτὸ διὰ συνθήκης πρὸς παγίωσιν τῆς μεταξὺ Ἑνετίας καὶ Τουρκίας συννομολογηθείσης κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους εἰρήνης.

Οἱ Τούρκοι τὸ πρῶτον ἤδη καταλαβόντες τὸ Ναύπλιον κατεῖχον αὐτὸ ἀνενοχλήτως μέχρι

1. A. d. Erman, Reise um die Erde. Τμήμ. I. τ. II. σ. 317.

2. Mittheil. d. Ver für Erdkunde zu Leipzig. 1875. σ. 24.

3. Auszug aus Pallas Reisen. Frankfurt a. M. 1777. σ. 30.

4. Meerk, Acht Vorträge über das Pandschab Bern. 1869. σ. 127.

τοῦ θέρους τοῦ 1686, ὅτε ἡ Ἑνετία θέλουσα νὰ συμπληρώσῃ τὴν κατάκτησιν ὀλοκλήρου τῆς Πελοποννήσου, ἀπέστειλεν εἰς Ναύπλιον στόλον ἰσχυρὸν ὑπὸ τὸν Φραγκίσκον Μοροζίνην, ἐφ' οὗ ἐπέβαινε καὶ ὁ διάσημος στρατηγὸς τῆς Ἑνετίας κόμης Καϊνισζμαρκ, Σουηδὸς τὸ γένος, μετὰ ἰσχυρᾶς στρατιωτικῆς δυνάμεως. Ὁ Μοροζίνης στενωῶς πολιορκήσας τὸ Ναύπλιον, οὗ ἐφρουράρχει ὁ Μουσταφᾶς, κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, καὶ ἀποκρούσας τὰς τε ἐπιθέσεις τοῦ ἐν Ἄργει στρατοπεδεύοντος Σερασκέρη καὶ τὰς ἐξόδους τῆς φρουρᾶς, ἠνάγκασεν αὐτὴν νὰ παραδώσῃ τὸ φρούριον μετ' ὄλου τοῦ ὑλικοῦ.

Εἰς ἀμοιβὴν τοῦ λαμπροῦ τούτου κατορθώματος, ὅπερ συνεπλήρωσε τὴν ὑπὸ τὴν ἑνετικὴν κυριαρχίαν ὑποταγὴν ὀλοκλήρου τῆς Πελοποννήσου, ἐξασφαλισθεῖσαν καὶ διὰ τῆς ἐν Κάρλοβιτς κατὰ τὸ ἔτος 1699 συννομολογηθείσης μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ἑνετίας εἰρήνης, ἡ Ἑνετία ἀπένευμε τῷ Μοροζίνῃ τὸν τίτλον Ἰππότητος, ἀναρτήσασα τὴν εἰκόνα αὐτοῦ εἰς τὴν ὀπλοθήκην τῆς ἐνδόξου πόλεως μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν. «Φραγκίσκῳ Μοροζίνῃ τῷ Πελοποννησιακῷ ἰσοβίως.»

Οἱ Ἑνετοὶ κατιδόντες τὸ ἐπίκαιρον τοῦ Ναυπλίου, συνεπλήρωσαν τὴν ὀχύρωσιν, καταστήσαντες αὐτὸ τὸ ὀχυρώτατον τῶν τότε φρουρίων εἰς διαίονισιν δὲ τῶν θριάμβων τοῦ πορθητοῦ Μοροζίνῃ ἀνήρτησαν ἐπὶ τῶν ἐπάλλεων τοῦ φρουρίου, ἀριστερᾷ τῷ εἰσερχομένῳ διὰ τῆς πύλης τῆς ξηρᾶς, πλάκα μαρμαρίνην σωζομένην μέχρι σήμερον, ἥτις φέρει τὴν ἐξῆς Λατινικὴν ἐπιγραφὴν:

Post urbes expugnatas, valideque munitas, post sexias fugatos hostes, hoc patriae restituit Frangus Maurossinus. Accurate Supus armarum moderator, et Alexander bonno maximæ triremis gubernator, hoc æternitatis monumentum posuit.

Anno Domini MDCLXXXVII.

«Πόλεις καὶ ἀκροπόλεις ἐκπορήσας καὶ ἰσχυρῶς ὀχυρώσας, ἐξῆκας δὲ τοὺς ἐχθροὺς εἰς φυγὴν τρέψας Φραγκίσκος Μοροζίνης τούτο (τὸ φρούριον) τῇ Πατρίδι ἀποκατέστησεν. Ἐπιμελῶς Σούπος διοικητὴς τῶν ὀπλων καὶ Ἀλέξανδρος ἐπ' ἀγαθῷ κυβερνήτης τῆς μεγίστης τριήρους τὸδε αἰωνιότατος μνημεῖον ἔθηκεν. Ἐτει Κυρίου ΑΧΠΖ'.»

Ἡ Ἑνετικὴ Δημοκρατία, ἥτις ἐν ταῖς δυστυχίαις τῆς καὶ ταῖς ἡτταῖς, ἄς ἀπὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως αἰῶνος ὑφίστατο ὑπὸ τῶν Τούρκων, περιποιήθη οὐκ ὀλίγον τοὺς Ἕλληνας, ἀφειδῶς πωλοῦσα αὐτοῖς βαθμοὺς καὶ τίτλους εὐγενείας διὰ ψηφισμάτων ἀποκαλούντων τοὺς Ἕλληνας «ἔθνος μεγαλοπρεπὲς καὶ βασιλικόν, ὅπερ ἐπὶ πολὺ ἐκυριάρχησε καὶ εἶναι ὑπὲρ πάντων ἄλλο ἔθνος ἄξιον τῆς ἀριστοκρατίας», ἥδη μετὰ τὰς νίκας, εἰς ἄς οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν καὶ οἱ ἀτυχεῖς Ἕλληνες, φρονούντες ὅτι ἀπαλλασσόμε-